

לקט ידיעות – מרץ 2020

מנהלת התכנית: אל"ם (מיל') עו"ד פנינה שרביט ברוך

רכזי התכנית: עו"ד אורי בארי ועו"ד שביט ריסין

צוות המחקר: מאיה גולדשטיין

♦ ידיעות מתוך ישראל

♦ ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

♦ ידיעות בינלאומיות

ידיעות מתוך ישראל

חקיקה

ב-2 בפברואר מנכ"ל משרד הבריאות הוציא את צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020, זאת מכוח סעיף 20(2)(א) לפקודת בריאות העם, להתמודדות עם התפשטות מגפת הקורונה.

החל מה-15 במרץ הממשלה התקינה תקנות שעת חירום רבות, להתמודדות עם התפשטות מגפת הקורונה. לדיון בחוקתיות הצעדים שננקטו על ידי הממשלה, לרבות השימוש בתקנות שעת חירום ראו: 1 באפריל, פנינה שרביט ברוך ואורי בארי, משבר הקורונה – כשמגפה פוגשת משבר פוליטי,

.INSS

המכון למחקרי ביטחון לאומי
רחוב חיים לבנון 40, רמת-אביב, תל-אביב 6997556, ת.ד. 39950
טל': 03-6400400 (שלוחה 475), פקס: 03-7447589

info@inss.org.il

לעיון בעיקרי תקנות שעת החירום :

- 15 במרץ, [תקנות שעת חירום \(שירות עבודה בשעת-חירום\), התש"ף-2020](#).
- 15 במרץ, [תקנות שעת חירום \(דיוני מעצרים\), התש"ף-2020](#).
- 15 במרץ, [תקנות שעת חירום \(מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין למקומות מעצר ובתי הסוהר\), התש"ף-2020](#).
- 15 במרץ, [תקנות שעת חירום \(אכיפת צו בריאות העם \(נגיף הקורונה החדש\) \(בידוד בית והוראות שונות\) \(הוראת שעה\)\), תש"ף-2020](#).
- 16 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נתוני מיקום\), התש"ף-2020](#).
- 17 במרץ, [תקנות שעת חירום \(הסמכת שירות הביטחון הכללי לסייע במאמץ הלאומי לצמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש\), תש"ף-2020](#). וכן הודעה על ההסמכה מיום 1 באפריל, [הודעה על הסמכת שירות הביטחון הכללי לסייע במאמץ הלאומי לצמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש, תש"ף-2020](#).
- 18 במרץ, [תקנות שעת חירום \(דיוני מעצר בבתי הדין הצבאיים\), התש"ף-2020](#).
- 19 במרץ, [תקנות שעת חירום \(מניעת כניסת מבקרים ועורכי דין לחדרי משמר ובתי סוהר צבאיים\), התש"ף-2020](#).
- 20 במרץ, [תקנות שעת חירום \(סדרי דין בבתי הדין הרבניים בעת מצב חירום מיוחד\), התש"ף-2020](#).
- 20 במרץ, [תקנות שעת חירום \(דיון בבתי הדין לפי חוק הכניסה לישראל בשל התפשטות נגיף הקורונה\), התש"ף-2020](#).
- 21 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות\), התש"ף-2020](#).
- 21 במרץ, [תקנות שעת חירום \(הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש\), התש"ף-2020](#).
- 21 במרץ, [תקנות שעת חירום \(הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב בשל נגיף הקורונה החדש\), התש"ף-2020](#).
- 22 במרץ, [החלטת שעת חירום \(החלת תקנות שעת חירום בעניין נגיף הקורונה החדש על ועדת הבחירות המרכזית לכנסת\), תש"ף-2020](#).
- 22 במרץ, [תקנות שעת חירום \(שיקים ללא כיסוי\), תש"ף-2020](#).
- 24 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש\) \(קיום דיונים בהליכים פליליים באמצעים טכנולוגיים\), תש"ף-2020](#).
- 25 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש\) \(הרחבת סמכויות הפלבוטומיסטים\), התש"ף-2020](#).
- 25 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש\) \(דחיית מועדים בענייני תכנון ובנייה ותנאים למתן תעודת גמר\), תש"ף-2020](#).
- 25 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש\) \(הארכת תוקף ודחיית מועדים\), תש"ף-2020](#).
- 25 במרץ, [תקנות שעת חירום \(דיוני ועדות שחרורים\), תש"ף-2020](#).
- 25 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש\) \(דיוני הוועדה לעיון בעונש\), תש"ף-2020](#).
- 26 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש\) \(מעצר חשוד בעת מניעה לקדם חקירה\), תש"ף-2020](#).
- 27 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש\) \(קיום דיונים בהליכים פליליים באמצעים טכנולוגיים בבתי הדין הצבאיים\), התש"ף-2020](#).
- 27 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש\) \(הוראות מיוחדות לעניין ביטוח אבטלה\), התש"ף-2020](#).
- 27 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש\) \(מענק הסתגלות מיוחד לבני 67 ומעלה\), תש"ף-2020](#).
- 27 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש\) \(שירות אזרחי\), תש"ף-2020](#).
- 27 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש\) \(חופשה מיוחדת לאסיר\), תש"ף-2020](#).
- 27 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש\) \(דחיית תקופות בענייני הליכי מס\), תש"ף-2020](#).

31 במרץ, [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש\) \(הגבלת מעברים בין קופות חולים\), תש"ף-2020](#).

ב-11 במרץ שר המשפטים תיקן את [תקנות בתי המשפט ולשכות ההוצאה לפועל \(סדרי דין במצב חירום מיוחד\), התשנ"א-1991](#), בגדרי [תקנות בתי המשפט ולשכות ההוצאה לפועל \(סדרי דין במצב חירום מיוחד\) \(תיקון\), התש"ף-2020](#) וקבע כי יתקיימו בבתי המשפט הליכים דחופים בלבד. תוקף הצו [הוארך](#) עד ליום 10 במאי. 15 במרץ, [הודעת בתי המשפט](#); 24 במרץ, [הודעת מנהל בתי המשפט](#).

פסיקה

בג"ץ 6139/19 [ראאד מוחמד סלימאן אלענקאוי נ. מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית](#) ב-3 במרץ בג"ץ [דחה](#) עתירה של משפחת מחבל להשבת גופת בנם, אשר נקבר בקבורה ארעית לצרכי משא ומתן להשבת נעדרים וחללים ישראלים המוחזקים בידי ארגוני טרור.

בג"ץ 1648/20 [התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה](#) ב-4 במרץ בג"ץ [סילק על הסף](#) עתירה להצהרה שקיימת מניעה משפטית להטיל את הרכבת הממשלה על ח"כ בנימין נתניהו. זאת, בשל היות העתירה מוקדמת.

בג"ץ 1853/20 [התנועה למען איכות השלטון נ' היועץ המשפטי לממשלה](#) ב-10 במרץ בג"ץ [דחה על הסף](#) עתירה להצהרה שקיימת מניעה משפטית להטיל את הרכבת הממשלה על ח"כ בנימין נתניהו, וכן לכהונתו כראש ממשלה. זאת, בשל היות העתירה מוקדמת ותאורטית.

בג"ץ 2030/20 [התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר המשפטים](#) ב-18 במרץ בג"ץ [דחה על הסף](#) עתירה בדבר העדר סמכותו של שר משפטים בממשלת מעבר להתקין תקנות לצמצום פעילות בתי המשפט. זאת, בשל אי מיצוי ההליכים, שכן לא בוצעה פנייה קודמת לשר.

בג"ץ 2130/20 האגודה לזכויות האזרח נ' שר המשפטים

ב-18 במרץ הוגשה עתירה נוספת בדבר היעדר סמכותו של שר משפטים בממשלת מעבר להתקין תקנות לצמצום פעילות בתי המשפט. ב-2 באפריל [מחק](#) בג"ץ את העתירה וקבע כי בשנה שלאחר סיום המשבר, יבחן שר המשפטים אפשרות להסדיר את הסמכות להוצאת התקנות בחקיקה ראשית.

בג"ץ 2109/20 שחר בן-מאיר נ' ראש הממשלה

ב-19 במרץ בג"ץ [הורה בצו ביניים](#) על הקפאת תחולת [תקנות שעת חירום \(הסמכת שירות הביטחון הכללי לסייע במאמץ הלאומי לצמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש\)](#), [התש"ף-2020](#), שעניין הסמכת השב"כ לבצע איכון סלולארי, [ותקנות שעת חירום \(נתוני מיקום\)](#), [התש"ף-2020](#), שעניין איכון סלולארי על ידי המשטרה, וזאת עד שוועדות הכנסת יתכנסו לצורך פיקוח. ב-24 במרץ בג"ץ [הורה על ביטול צו הביניים](#), נוכח הקמתה של ועדת המשנה למודיעין ושירותים חשאיים שתדון באיכון סלולארי על ידי השב"כ, ונוכח כוונת הממשלה לעגן בחקיקה ראשית את האיכון הסלולארי על ידי המשטרה. [הדיון בעתירה](#) התקיים ב-16 באפריל. באשר לתקנות האיכון על ידי השב"כ, ב-31 במרץ ועדת המשנה למודיעין ושירותים חשאיים [אישרה](#) את מרבית תוכן התקנות, בכפוף למספר תיקונים מרסנים. כך למשל, נקבע כי ועדת המשנה תעקוב אחר המידע שנמסר למשרד הבריאות אחת לשישה ימים, וכי ההחלטה תהייה בתוקף עד ליום 30 באפריל, כאשר עד לאותו מועד על הממשלה למצוא חלופות או להסביר בפירוט מדוע אין חלופה אחרת. ראו בעניין זה את חוות הדעת שהוגשה לוועדה על ידי [המכון הישראלי לדמוקרטיה](#). לבסוף, ב-26 באפריל בג"ץ [קיבל](#) את העתירות וקבע כי החל מיום 30 באפריל לא ניתן יהיה להסמך את השב"כ לסייע בהתמודדות עם התפרצות נגיף הקורונה על בסיס סעיף ההסמכה הכללי הקבוע בחוק השב"כ, אלא יידרש עיגון מפורש בחקיקה ראשית המקנה סמכות למדינה להמשיך ולהסתייע באמצעים המצויים בידי השב"כ. כן הוטלו מגבלות על השימוש באיכון ביחס לעיתונאים על מנת להגן על מקורותיהם. באשר לתקנות האיכון על ידי המשטרה, ב-22 באפריל הממשלה [הודיעה](#) שבכוונתה לסגת מהתקנות ולא לאפשר למשטרה לאכן מחויבי בידוד, בעקבות הסתייגויות שהביעה ועדת החוץ והביטחון של הכנסת באשר לפגיעה בזכות הפרטיות, במהלך [הדיון בהצעת החוק הממשלתית](#) בעניין.

בג"ץ 2144/20 [התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' יושב ראש הכנסת בפועל](#) (פסק דין חלקי) ב-23 במרץ בג"ץ [קבע](#) בהרכב של חמישה שופטים כי על יו"ר הכנסת, ח"כ יולי אדלשטיין, לכנס את מליאת הכנסת ולכלול בסדר היום בחירת יו"ר כנסת קבוע לכנסת ה-23, על פי בקשתם של רוב חברי הכנסת, שכן סירובו לאפשר המשך הצבעה במליאה חותר תחת יסודות ההליך הדמוקרטי, בפרט כאשר הוא מכחן בתפקידו מכוח עקרון הרציפות ומבלי שנבחר לכנסת ה-22.

בג"ץ 2144/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' יושב ראש הכנסת בפועל

ב-25 במרץ בג"ץ [קבע](#) כי על הכנסת למנות יו"ר כנסת חדש, לאחר התפטרותו של ח"כ יולי אדלשטיין תוך שהוא מודיע כי אין בכוונתו לכלול בסדר היום בחירת יו"ר קבוע לכנסת ה-23, בניגוד לפסק הדין החלקי שניתן ב-23 במרץ. ביחס לפרק הזמן שעד למינוי יו"ר כנסת חדש נקבע בהסכמת הצדדים, כי לוותיק חברי הכנסת תוקנה סמכות תחומה ומגודרת להביא לכינוס מליאת הכנסת לצורך בחירת יו"ר כנסת קבוע. [לצפייה בדיון](#).

בג"ץ 2144/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' יושב ראש הכנסת בפועל (פסק דין משלים) במסגרת העתירה דרשו העותרים כי יו"ר הכנסת יביא להפעלת ועדות הכנסת שיפקחו על הצעדים שנוקטת הממשלה כנגד התפשטות מגפת הקורונה. ב-24 במרץ בג"ץ [מחק](#) את העתירות לאחר שב-23 במרץ [הוקמה ועדה מסדרת](#), שהחליטה על הקמת ועדת חוץ ובטחון זמנית ו-ועדת כספים זמנית והניחה על שולחן המליאה הצעה להקמת ארבע ועדות מיוחדות נוספות, ואשר [הוחלט](#) לבסוף על הקמתן ב-24 במרץ.

בג"ץ 1490/20 ודאד שבלי נ. המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית

ב-30 במרץ בג"ץ [דחה](#) עתירה כנגד צו להריסת בית המפגע השלישי שהשתתף בפיגוע בו נרצחה הנערה רנה שנרב ז"ל. זאת לאחר [שבחודש פברואר](#), נדחו עתירותיהם של שני מפגעים נוספים ובתיהם נהרסו.

ת"פ (מחוזי י-ם) 67104-01-20 מדינת ישראל נ' נתניהו

ב-15 במרץ בית המשפט המחוזי בירושלים [דחה את מועד הדיון](#) להקראת כתב האישום כנגד ראש הממשלה שהיה קבוע ל-17 במרץ. זאת, נוכח התפתחויות הנוגעות להתפשטות נגיף הקורונה. המועד החדש נקבע ל-24 במאי.

[עדכונים נוספים](#)

ב-16 במרץ [הושבעה](#) הכנסת ה-23.

ב-23 במרץ מבקר המדינה פרסם את [דוח הביקורת השנתי 70א](#), בתחומי החברה והרווחה, הכלכלה והתשתיות הלאומיות. הדוח מבקר, בין היתר, את מוכנות מערכת הבריאות להתמודד עם מחלות שבכוון להביא לתחלואה רבה ולפגיעה קשה בבריאות הציבור. [להודעת המבקר](#); [לסקירת הדוח](#).

ידיעות בינלאומיות שקשורות לישראל

ב-16 במרץ הוגשו לבית הדין הפלילי הבינלאומי טענות הצדדים וחוות דעת מטעם ידידי בית המשפט, בהליך בעניין פלסטין, בשאלת סמכות השיפוט הטריטוריאלית של בית הדין. מלבד חוות הדעת מטעם פלסטין, מטעם קורבנות פלסטינים ומטעם הסנגוריה של בית הדין (OPCD), הוגשו בהליך כ-50 חוות דעת מטעם ידידי בית המשפט, וביניהן חוות דעת של מדינות כדוגמת גרמניה, הונגריה, אוסטרליה, ברזיל, אוסטריה ו-צ'כיה, ארגונים אזוריים כדוגמת הליגה הערבית, ארגונים לא מדינתיים כדוגמת הארגון הבינלאומי של משפטים יהודים (IJL), אקדמאים בכירים כדוגמת אייל בנבנישתי, קבוצה בהשתתפות רובי סיבל ודפנה ריצ'מונד-ברק, מלקולם שואו ו-קווין ג'ון הלר, ולשכות עורכי הדין בישראל ו-בפלסטין.

ב-23 במרץ בית הדין הפלילי הבינלאומי נתן לתובעת ארכה להגשת תגובתה לטענות הצדדים וחוות הדעת השונות שהוגשו בהליך בעניין פלסטין, עד ל-30 באפריל.

ב-19 במרץ שר הפנים הגרמני הכריז על פירוק ארגון הימין הקיצוני "United German Peoples and Tribes" ואסר על חברות בו, בשל גזענות הארגון ופעולותיו האנטישמיות. 19 במרץ, NYTimes.

ב-5 במרץ בית משפט להגירה בארה"ב הורה על גירושו לגרמניה של תושב קונטיקט, ששימש כשומר במחנה ריכוז בגרמניה במהלך מלחמת העולם השנייה ואף השתתף בביצוע צעדות המוות. הודעת מחלקת ההגירה.

ידיעות בינלאומיות

מגפת הקורונה

ב-11 במרץ ארגון הבריאות העולמי (WHO) הכריז על התפשטות נגיף הקורונה כעל מגיפה כלל עולמית.

ב-13 במרץ טראמפ [הכריז](#) על מצב חירום לאומי בארה"ב. בתוך כך, מדינות רבות הורו על הטלת הסגר ועל נקיטת צעדים נוספים. לסקירה של המדיניות בכל מדינות ארה"ב, ראו: [הקונגרס הלאומי של המחוקקים המדינתיים](#) (NCSL).

ב-16 במרץ משרד הנציב העליון של האו"ם לזכויות האדם (OHCHR) [קרא](#) לכל המדינות לשמר את זכויות האדם גם תחת מצב חירום, ולוודא שהאמצעים שננקטים הם מידתיים, נחוצים ומיושמים ללא אפליה. לדיון בתגובות מנגנוני האו"ם לשמירת זכויות אדם, ראו: 26 במרץ, [דיאן דסיארטו, Ejl:talk](#).

ב-17 במרץ הארגון הבינלאומי להגירה (IOM) ונציבות האו"ם לפליטים (UN High Commissioner for Refugees), [הכריזו](#) על הקפאת המדיניות ליישוב מחדש של פליטים עד להודעה חדשה.

ב-17 במרץ האיחוד האירופי [הכריז](#) על סגירת הגבולות החיצוניים של מדינות אמנת שנגן ל-30 ימים, ובתוך כך אימץ [קווים מנחים](#) למדיניות שתאפשר מעבר בנסיבות חיוניות. מדיניות זו [הוארכה](#) עד ל-15 במאי.

ב-18 במרץ רשויות ההגירה בארה"ב [הכריזו](#) כי ישוהו את כל המאמצים לגירוש שוהים בלתי חוקיים ואכיפת חוקי ההגירה במדינה.

ב-23 במרץ מזכ"ל האו"ם [קרא](#) לכל הצדדים המעורבים בסכסוכים חמושים ברחבי העולם להטמיע הפסקת אש. [להודעת האו"ם](#).

ב-30 במרץ [פורסם](#) כי הפרלמנט ההונגרי חוקק חוק המקנה לראש הממשלה סמכויות נרחבות וללא הגבלת זמן. החוק מאפשר לממשלה להטיל גזרות מיוחדות על הציבור נוכח מצב החירום וכן מאפשר לממשלה לנקוט בצעדים פליליים נגד מפיצי ידיעות כוזב (fake news). האיחוד האירופי [בתגובה](#), הזהיר את מדינות האיחוד שלא יביאו לכרסום הדמוקרטיה כתוצאה ממצב החירום וכי הצעדים שהן נוקטות צריכים להיות תחומים בזמן ונתונים לפיקוח אפקטיבי.

דיני מלחמה

בתחילת חודש מרץ מועצת האו"ם לזכויות אדם (Human Rights Council) פרסמה זוה לפיו רוסיה אחראית לפשעי מלחמה שבוצעו בסוריה, ובהם שתי תקיפות אוויריות כלפי יעדים אזרחיים, בניגוד לעקרון ההבחנה. ראו גם: 6 במרץ, Just Security.

מאבק בטרור

ב-25 במרץ בית המשפט העליון בבריטניה קבע כי לא ניתן להעביר מידע אישי על אדם למדינה זרה שתעמידו לדין בעבירה שעונשה מוות. מדובר במשפט פלילי של שני פעילי דאעש בעלי אזרחות בריטית המתנהל בארה"ב. ארה"ב ביקשה כי בריטניה תעביר לעיונה ראיות חיוניות להרשעתם, בין היתר ראיות להוכחת זהותם, אולם שרת הפנים סירבה לעשות זאת כיוון שארה"ב לא הבטיחה כי לא תטיל עליהם עונש מוות. לאחר שהמידע נמסר לארה"ב על ידי שר פנים חדש שהתמנה לתפקיד, קבע בית המשפט העליון כי העברת המידע הפרה את חוק הגנת המידע הבריטי. להודעת בית המשפט.

משפט בינלאומי פלילי

ב-5 במרץ ערכאת הערעורים של בית הדין הפלילי הבינלאומי קיבלה את ערעור התובעת ואישרה לה לפתוח בחקירה על פשעי מלחמה שבוצעו באפגניסטן החל מה-1 במאי 2003. בכך, ערכאת הערעור הפכה את החלטת הערכאה להליכים מקדמיים מאפריל 2019, שקבעה שאמנם יש די ראיות כדי לפתוח בחקירה, ושיש לבית הדין סמכות לדון בכך, אך מכיוון שסיכויי החקירה נמוכים (למשל כי לא צפוי שיתוף פעולה של הצדדים עם התובעת), כדאי להשקיע את משאבי בית הדין בחקירות עם סיכוי גבוה יותר. ערכאת הערעור קיבלה פה אחד את ערעור התובעת וקבעה כי בהחלטה האם לפתוח בחקירה אין לערב שיקולים של "טובת המערכת". החקירה, על פי בקשת התובעת, תתמקד בשלושה גורמים ובהם הטאליבן וארגונים קשורים (בעוון פשעי מלחמה ופשעים נגד האנושות); כוחות הביטחון של אפגניסטן (בעוון פשעי מלחמה); וכוחות הביטחון של ארה"ב, לרבות גוף המודיעין CIA (בעוון פשעי מלחמה). מזכיר המדינה האמריקאי, מייק פומפאו, הצהיר ב-17 במרץ כי לבית הדין אין סמכות להעמיד אמריקאים לדין, ואיים כי ארה"ב תנקוט בצעדים אישיים כנגד שניים מחברי צוות התביעה. על כך נמתחה ביקורת, הן על ידי בכירי ממשל אמריקאים לשעבר והן על ידי בית הדין.

5 במרץ, ASIL; 5 במרץ, Guardian; 5 במרץ, NYTimes. לדיון באמצעים שארה"ב יכולה לנקוט, ראו: 9 במרץ, פטר א. האלר, Lawfare; לדיון בהליכים הצפויים בהמשך, ראו: 6 במרץ,

רנדל ד'פאלקו, [Just Security](#); לניתוח ההליכים הקודמים וטענות הצדדים בהליך זה, ראו: 10 במרץ, היילי איבנס ופראס שאך, [Lawfare](#); וכן 13 במרץ, היילי איבנס ופראס שאך, [Lawfare](#).

ב-9 במרץ ערכאת הערעור של בית הדין הפלילי הבינלאומי [קבעה](#) כי ההליך כנגד בנו של שליט לוב מועמר קדאפי, סאיף אל-איסלאם קדאפי, קביל לדיון וכי העובדה שהוא הורשע בלוב ולבסוף קיבל חנינה אינה מונעת את קיום ההליך תחת עקרון המשלימות. 9 במרץ, [ASIL](#). לניתוח ההחלטה, ראו: 12 במרץ, מישל וגיאס, [Opinio Jurist](#).

ב-11 במרץ הטריבוטל הבינלאומי בלבנון (STL) פרסם את [הדוח](#) השנתי המסכם את פעילותו. 11 במרץ, [ASIL](#).

זכויות אדם

ב-4 במרץ הדווחת המיוחדת של האו"ם בנושא זכויות האדם במיאנמר פרסמה [דוח סופי](#) בנוגע למצב במדינה, וקראה לממשלת מיאנמר לאמץ את שיטת המשטר הדמוקרטית ולכבד זכויות אדם. 10 במרץ, [הצהרת הדווחת המיוחדת](#); [להודעת האו"ם](#).

ב-13 במרץ מחלקת המדינה האמריקאית פרסמה [דוח שנתי](#) לשנת 2019, הסוקר את מצב כיבוד זכויות האדם במדינות העולם. מזכיר המדינה, מייק פומפאו, [ציין](#) כי המדינות בהן מתרחשות מרבית הפרות זכויות האדם הן סין, קובה, איראן ו-ונצואלה. 11 במרץ, [ASIL](#).

ב-29 במרץ [פורסם](#) כי בית הדין האינטר-אמריקאי לזכויות אדם (IACtHR) קבע כי אקוודור הפרה את זכויות העותר כאשר עצרה אותו למשך ארבע שנים ללא ביקורת שיפוטית ובאופן שרירותי, ובכך פגעה אף בזכותו להליך מהיר ובחזקת החפות.

סנקציות

ב-4 במרץ ועדת הסנקציות על דעאש ואל-קאעידה של מועצת הביטחון של האו"ם [הוסיפה](#) לרשימת מושאי הסנקציות של המועצה שלוש ישויות הקשורות לדעאש, וביניהן תאי דעאש בלוב ובתימן.

ב-17 במרץ ארה"ב [הטילה](#) סנקציות על תשע חברות המבוססות בדרא"פ, הונג קונג וסין ועל שלושה אינדיבידואלים מאיראן שהשתתפו במסחר פטרוכימיקלים איראניים, וכן על חמישה מדעני גרעין איראניים. עם הטלת הסנקציות דרשה ארה"ב שאיראן תשחרר אזרחים אמריקאים הכלואים במדינה.

17 במרץ, [Reuters](#).

ב-19 במרץ ארה"ב [הטילה](#) סנקציות על חמש חברות נפט איראניות.

ב-31 במרץ מזכיר המדינה, מייק פומפאו [הודיע](#) כי ארה"ב שוקלת להרים את הסנקציות שהטילה על ונצואלה. זאת, בתגובה להצהרת ונצואלה שבכוונתה להטמיע בדרכי שלום [תוכנית מעבר למשטר דמוקרטי](#).

סייבר וטכנולוגיה

ב-2 במרץ מחלקת ההגנה האמריקאית (DoD) הציגה [בנאום](#) את אמות המידה במשפט הבינלאומי והאמריקאי שעל פיהן היא מפעילה ביקורת שיפוטית על מבצעים צבאיים במרשתת. לניתוח המדיניות, ראו: 11 במרץ, [מייקל שמיט](#), [Just Security](#); וכן 9 במרץ, [רוברט צ'סני](#), [Lawfare](#).

ב-11 במרץ ועדת הסייבר בקונגרס האמריקאי (Cyberspace Solarium Commission) פרסמה [דוח](#) הכולל המלצות לחיזוק הגנת הסייבר של ארה"ב מפני מתקפות. לסקירת הדוח, ראו: 11 במרץ, [רוברט צ'סני](#), [Lawfare](#); וכן 11 במרץ, [בנג'מין ג'נסר](#), [Lawfare](#).

התפתחויות מדיניות

ב-10 במרץ מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את [החלטה 2513](#), המאשרת את הסכם השלום שנחתם בין ארה"ב לטאליבן [בחודש פברואר](#). לניתוח הדיון במועצת הביטחון, ראו: 10 במרץ, [פאמלה פאלק וז'אק סינגר-אמרי](#), [Lawfare](#).

ב-16 במרץ התובע הכללי בארה"ב הגיש לבית המשפט [בקשה](#) למשוך את כל ההליכים הפליליים שנפתחו בשנת 2016 כנגד שתי חברות רוסיות באשמת ההתערבות בבחירות במדינה שמיוחסת לרוסיה, זאת כדי להימנע מחשיפת שיטות החקירה שהובילו להגשת כתב האישום. לדיון ראו: 16 במרץ, [קווינטה ג'ורסיק](#), [Lawfare](#).

ב-16 במרץ בית המשפט לחוקה ברוסיה [אישר](#) את התיקון לחוקה המאפשר לפוטין לכהן בתפקידו כנשיא בשתי כהונות נוספות, זאת בניגוד למגבלת שתי הכהונות שקבועה בה כיום. ההחלטה עתידה היתה לעמוד למשאל עם שנקבע ל-22 באפריל, אך [נדחה](#) לעת עתה בשל התפשטות מגפת הקורונה. 18 במרץ, [ASIL](#).

ב-25 במרץ בית משפט מחוזי בהאג, הולנד [קבע](#) כי על המדינה לפצות משפחות של 11 אינדונזים שהוצאו להורג על ידי חיילים הולנדיים במהלך מלחמת העצמאות במדינה בשנים 1946-7. 27 במרץ, [Guardian](#).

ב-12 במרץ מלך הולנד פרסם [התנצלות](#) בפני אינדונזיה, בגין אלימות שנקטה כלפיה בשנים בהן שלטה בה בתקופת הקולוניאליזם (1800-1949).

ב-30 במרץ מועצת הביטחון של האו"ם אימצה את [החלטה 2516](#), המאריכה את המנדט של כוחות הסיוע של האו"ם לסומליה (UNSOM) בשלושה חודשים נוספים. [הודעת מועצת הביטחון](#).

ענייני הגירה

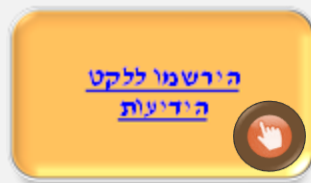
ב-1 במרץ ראש ממשלת יוון [הכריז](#) כי ממשלתו לא תקבל בקשות מקלט חדשות לתקופה של חודש, תוך הפעלת סעיף 78 [לאמנה לתפקוד האיחוד האירופי](#) (TFEU), העוסק במדיניות האיחוד האירופי כלפי מבקשי מקלט. זאת, ככל הנראה בתגובה לצעדיה של טורקיה, אשר הודיעה על פתיחת גבולותיה לאירופה עבור מבקשי המקלט.

ב-20 במרץ [פורסם](#) כי אוזבקיסטן חוקקה חוק המקנה אזרחות לכ-50 אלף חסרי אזרחות שמתגוררים בשטחה, כתוצאה מפירוק ברית המועצות. בתגובה, מזכ"ל האו"ם [בירך](#) את נשיא אוזבקיסטן על מדיניותו.

משפט בינלאומי כללי

ב-12 במרץ בית המשפט העליון של קנדה קבע כי קיימת אחריות תאגידית גם על הפרות של המשפט הבינלאומי.

לקט הידיעות "משפט וביטחון לאומי" מתפרסם אחת לחודש. צפו בלקטי הידיעות הקודמים.

*אם נתקלתם בבעיה בהרשמה, ניתן להירשם על ידי שליחת שם מלא וכתובת דוא"ל ל- lawans@inss.org.il

ניתן למצוא אותנו ב:

© 2017 כל הזכויות שמורות